

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
ČASOPISU

★
Izvršujemo vsakovrstne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER

★
Commercial Printing of
All Kinds

VOL. XXXVI.—LETO XXXVI.

CLEVELAND, OHIO, MONDAY (PONEDELJEK), JULY 27, 1953

STEVILKA (NUMBER) 147

Novi grobovi

FRANCES TOMSICH

V Cleveland Clinic bolnišnici, kjer se je nahajala štiri dni, je umrla v petek opoldne Frances Tomsich, rojena Klun, stanujoča na 693 E. 160 St. Doma je bila iz vasi Bukovca, odkoder je prišla v Ameriko leta 1909. Bila je članica društva Collinwoodske Slovenke št. 22 SDZ, podr. št. 10 Slov. ženske zveze in Oltarne družbe Marije Vnebovzete. Tukaj zapuščila soproga Johna, hčer Mrs. Rose Kocjan, sina Harold, mater Frances, rojena Pužel, bivajoča v Chicagu, Ill., sestro Mrs. Jennie Batich na E. 159 St., brata Anthony Klun v Mayfield Heights in dva vnuka. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9. uri iz Grdinovega Lake Shore pogrebnega zavoda, 17010 Lake Shore Blvd., v cerkev Marije Vnebovzete in nato na pokopališče Calvary.

MICHAEL STERBENTZ

V soboto zvečer je umrl v Mestni bolnišnici Michael Sterbentz, star 58 let, stanujoč na 1142 Addison Rd. Doma je bil iz vasi Stari trg, odkoder je prišel v Ameriko pred 38 leti. Vodil je grocerijsko trgovino na vogalu Carl Ave. in Addison Rd. Bil je član društva Naprej, št. 5 SNPJ.

Tukaj zapuščila soproga Katharine, rojena Sterk, sina William in hčer Mrs. Helen Mencin, v Kanadi brata Petra in v stari domovini brata Jožefa. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 8.30 uri iz Zakrajškovega pogrebnegega zavoda v cerkev sv. Vida ob 9. uri in nato na pokopališče Calvary.

JOHN VERHOTZ

Po štiri-mesečni bolezni je preminil na svojem domu John Verhotz, star 40 let, stanujoč na 1974 Idlehurst Ave., Euclid, Ohio. Rojen je bil v Clevelandu ter je delal pri Eaton Mfg. Co. Bil je član društva Kras, št. 8 SDZ.

Tukaj zapuščila soproga Helen, rojena Buxbaum, sinova Richard in Robert, mater Mrs. Anna Zadnik, sestre Mrs. Ann Turšič, Mrs. Mary Price, Mrs. Jennie Schmidt, Mrs. Helen Grebeck in Mrs. Betty Mirti ter veliko sorodnikov. Pogreb se vrši v torek zjutraj ob 9.30 uri iz pogrebnegega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Whitehaven pokopališče.

MICHAEL CERJAN

Včeraj zjutraj je umrl v Mestni bolnišnici Michael Cerjan, ki je svojočasno bival na 15811 Trafalgar Ave. Doma je bil iz vasi Gola, Varaždin, odkoder je prišel v Ameriko leta 1905. Po poklicu je bil barvar in dekorator. Bil je član društva sv. Jopa, št. 99 HBZ.

Tukaj zapuščila sina Peter. Pogreb se vrši v sredo zjutraj ob 9.30 uri iz Grdinovega Lake Shore pogrebnegega zavoda, 17002 Lake Shore Blvd., v cerkev sv. Jeronima.

Klub Ljubljana

Jutri zvečer ob osmih se vrši redna seja kluba Ljubljana v navadnih prostorih Ameriško-jugoslovanskega centra na Recher Ave. Vabi se vse članice članice, da se gotovo udeležijo.

EISENHOWER SE JE POSTAVIL V CELOTI NA STRAN NEMČIJE

WASHINGTON, 26. julija—Objavljeno je bilo pismo, v katerem predsednik Eisenhower zagotavlja kanclerja zapadno nemške vlade Konrada Adenauerja, da ni nobenih ovir, da bi Zapadna Nemčija ne sodelovala v skupni zapadni evropski obrambi, istočasno pa naj bi Nemčija postala zedinjena, oborožena in dobila svobodno volitve. Ravno obratno—pristop Zapadne Nemčije k zapadni Evropi bi dvignil možnosti, da se likvidira sedanja komunistična diktatura v Vzhodni Nemčiji.

Eisenhowerjevo pismo, datirano dne 23. julija je izredno ostro v izrazih zoper politiko Sovjetske zveze do Nemčije. Predvsem zoper sovjetsko zahtevo, naj bo bodoča Nemčija nevtralizirana. Eisenhower pravi, da slabotna neoborožena Nemčija ne more biti dobra opornica skupne želje po miru.

Predsednik Eisenhower povečuje upore vzhodnih Nemcev, ki so se z golimi rokami uprli sovjetski diktaturi. Beg vzhodnih Nemcev v Zapadno Nemčijo pa je enako dobro znamenje, da se Nemci Sovjetom ne uklonejo. Eisenhower nadalje objavlja polno politično diplomatsko in moralno podporo Nemcem v njihovem stremeljenju, da dobijo svobodne volitve in združeno Nemčijo.

Mnenje nemških socialistov

Socialno demokratska stranka Zapadne Nemčije obsoja nastop Eisenhowerja in mu očita, da se meša v notranje nemške razmere ravno v času, ko se Zapadna Nemčija pripravlja na splošne državnozbornske volitve. Nemški socialisti ponavljajo svojo trditev, da Sovjetska zveza ne bo nikdar dovolila zedinjene Nemčije, če bo Zapadna Nemčija pristopila k skupni zapadni evropski armadi.

Ponedeljek, 27. julija bo važen dan. Ali bodo Sovjeti preprečili pakete vzhodnim Nemcem, ali bodo hermetično zaprli mejo, v tem slučaju pa ali se bodo vzhodni Nemci znova uprli, ali ne?!

STO TISOČ NEMCEV PREKO MEJE

BERLIN, 27. julija—Preko sto tisoč Nemcev Vzhodnega Berlina je danes zjutraj z vsemi možnimi sredstvi in načini prekorčilo mejo in prišlo v zapadni del Berlina po pakete. Gre za eno največjih povojnih manifestacij Vzhodnih Nemcev, da ne marajo sovjetskega nadzorstva. Pripravljenih je en milijon paketov živil. Vsak paket tehta pet funtov. Ni mogoče predvideti, kakšne bodo neposredne politične posledice.

MADŽARSKA SE DEMOKRATIZIRA

BUDIMPEŠTA, 26. julija—Nova madžarska vlada, ki jo vodi Imre Nagy, ki je spodrinil zaščitnika pokojnega Josipa Stalina, Rakosija, je sklenila, da se podeli zaprtim obsojencem velika amnestija, da odpusti denarne kazni in da razpusti taborišča za prisilno delo.

Vsi obsojenci na prisilno delo brez oziroma na dolgotrajno izrečene kazni, naj se povrnejo na svoje domove. Vse ženske, ki imajo doma otroke stare pod deset let, kakor tudi one stare nad 50 let in moški stari nad 60 let, katerim je bila odvzeta osebna prostost, naj se vrnejo domov.

Vse denarne kazni, izrečene, pa še neplačane in ki ne presejajo zneska \$400, naj se zbirajo.

BRAZILIJA SE INDUSTRIJALIZIRA

RIO DE JANEIRO, 26. julija—Zvezna država Brazilija v Južni Ameriki šteje 52,619,000 prebivalstva. V zvezi z Zedinjenimi državami severne Amerike se je Brazilija večkrat imenovala kot dežela, na kateri je ameriški dolar v svojih investicijah zelo zainteresiran. Zadnja statistika izkazuje, da se je število brazilskih industrijskih delavcev dvignilo v zadnjih 30 letih kar za 400%. Pravih industrijskih delavcev je že 1,256,807, dočim jih je bilo pred 30 leti le 275,512.

KOMUNISTI V JUŽNI AMERIKI

WASHINGTON, 23. julija—Država Columbia je imenovala novega poslanika v Washington. Gre za osebo Eduarda Zuleta Angel, ki je o Južni Ameriki in o komunističnem gibanju v teh državah izjavil:

Komunizem narašča v posameznih državah Južne Amerike. Ne toliko v Columbiji, kot v ostalih državah, kot n. pr. v državi Guatemala, kjer raste komunistična nevarnost iz dneva v dan.

BAHANJE ALI RESNICA?

RIM, 26. julija—Italijanska vlada je objavila, da bo zgradila most nad morsko ozino Messina in tako zvezala otok Sicilijo z italijansko celino. Če bi se ta načrt uresničil, potem bi bil ta most svetovno čudo in bi zasenčil, vsaj po dolžini, znani most Golden Gate v San Franciscu. Most bi bil dolg dve miljii, imel pa bi le dva podpornika. Na mostu bi bili dvojno položeni železniški tir, prostora bi bilo za avtomobile, kakor na velikih glavnih cestah. Stroški? \$100,000,000! Vprašanje je, odkod jih bo Italija vzela, če ne iz ameriške pomoči tujini.

V Colorado

V petek zvečer ste se z letalom podale na obisk v Colorado, poznani Mrs. Angela Kaučnik, ki vodi gostilno na 1169 E. 76 St., in Mrs. Sophie Sever iz E. 45 St. Tam ostaneti nekaj tednov na obisku sorodnikov in prijateljev. Želimo jima mnogo razvedrila in zabave ter srečen povratek!

Iz domovine

Prošlo sredo se je vrnila na svoj dom poznana Mrs. Karoline Telich iz 16201 Parkgrove Ave., ki je bila na obisku Jugoslavije. Ima mnogo za povedati iz raznih krajev Slovenije, ki jih je obiskala poleg svojega rojstnega kraja.

Pozdravi

Pozdrave vsem prijateljem in čitateljem pošiljata Mr. in Mrs. Frank in Mary Segulin iz Euclida, ki se nahajata na obisku pri družini Frank Bostjančič v Kane, Pa.

PO NIAGARI NAVZDOL?

NIAGARA FALLS, 26. julija—Augusta, leta 1951 je poskušal Red Hill "preplavati" slapove Niagare in to na kanadski strani. V svojem sodu se je pri tem poskusu ubil.

Major Lloyd Hill, brat pokojnega Reda Hilla je poskušal ponoviti isti poskus. Pokojni Red se je spravil v gumijast, Lloyd pa v jeklen sod, v upanju, da se bo poskus posrečil. Policija je Lloyd preprečevala, nakar se je Lloyd od žalosti razjokal.

Odprava stanovanjske zaščite

WASHINGTON, 26. julija—Prihodnji petek se s koncem meseca julija likvidira federalna stanovanjska zaščita. Stanovanjska zaščita je bila uvedena v Ameriki leta 1942 in je trajala točno 11½ leta. Z likvidacijo stanovanjske zaščite niso prizadeti tisti kraji, ki so proglašeni kot taki, ki služijo v ameriško obrambno industrijo, pa ni zadosti stanovanj za delavstvo in nameščenstvo, ki vsled tega potrebuje še nadaljno zaščito. Stanovanjska zaščita ostane v državi in občinah, ki so sklenile tozadevne stanovanjske zaščitne zakone.

In učinkovitost zaščite? Delavske unije pravijo, da se je zaščita obnesla in da bodo velika mesta, kjer bo prostost pri odhajanju in najemanju stanovanj hudo prizadela ameriško delavstvo. V nekaterih industrijskih središčih se je najemna postopoma povišala za 100, celo 120% v primerjavi z najemnino iz leta 1942.

BAHANJE ALI RESNICA?

RIM, 26. julija—Italijanska vlada je objavila, da bo zgradila most nad morsko ozino Messina in tako zvezala otok Sicilijo z italijansko celino. Če bi se ta načrt uresničil, potem bi bil ta most svetovno čudo in bi zasenčil, vsaj po dolžini, znani most Golden Gate v San Franciscu. Most bi bil dolg dve miljii, imel pa bi le dva podpornika. Na mostu bi bili dvojno položeni železniški tir, prostora bi bilo za avtomobile, kakor na velikih glavnih cestah. Stroški? \$100,000,000! Vprašanje je, odkod jih bo Italija vzela, če ne iz ameriške pomoči tujini.

V Colorado

V petek zvečer ste se z letalom podale na obisk v Colorado, poznani Mrs. Angela Kaučnik, ki vodi gostilno na 1169 E. 76 St., in Mrs. Sophie Sever iz E. 45 St. Tam ostaneti nekaj tednov na obisku sorodnikov in prijateljev. Želimo jima mnogo razvedrila in zabave ter srečen povratek!

Iz domovine

Prošlo sredo se je vrnila na svoj dom poznana Mrs. Karoline Telich iz 16201 Parkgrove Ave., ki je bila na obisku Jugoslavije. Ima mnogo za povedati iz raznih krajev Slovenije, ki jih je obiskala poleg svojega rojstnega kraja.

Pozdravi

Pozdrave vsem prijateljem in čitateljem pošiljata Mr. in Mrs. Frank in Mary Segulin iz Euclida, ki se nahajata na obisku pri družini Frank Bostjančič v Kane, Pa.

Premirje na Koreji je podpisano—pred. Eisenhower Amerikancem

PREMIJRJE NAJ SE IZVEDE HITRO, PRAVI GEN. CLARK

PANMUNJOM, Koreja, 26. julija—Danes ob devetih zvečer se je podpisalo premirje na Koreji. Sovražnosti na fronti morajo prenehati v 12 urah po podpisu. V 72 urah se morata umakniti zavezniška in komunistična armada iz sedanje frontne linije za nekaj nad eno miljo nazaj. Zavezniški komandant general Clark je izjavil, da upa, da se bo vprašanje vojnih ujetnikov in njihova vrnitev v nove določene kraje vršila hitro po predpisih premirja.

Predsednik Eisenhower se je obrnil po radiju na Amerikance in pojasnil ameriško stališče do podpisanega premirja na Koreji.

Zadnji razvoj dogodkov

Sovražnosti na Koreji so se začele dne 25. junija 1950, ko so komunisti iz severne Koreje vdrlji preko 38. paralele, ki loči severno Korejo od južne. Takrat je bilo vprašanje, ali se bo organizacija Združenih narodov tej agresiji uprla ali ne. V tej točki pa je bilo zopet vse odvisno od tega, kaj bo rekla Amerika. Amerika se je pod predsedovanjem Trumana odločila za odpor. Varnostni svet Združenih narodov je sklenil, da se Združeni narodi uprejo komunistični agresiji. Vojna na Koreji se je začela, vojna sreča večkrat izmenjavala, ko se je malo več kakor pred dvema letoma pojavil na komunistični strani predlog, da se na Koreji razgovarja o premirju. Inicijativo je dal sovjetski poslanik pri Združenih narodih Malik, ki je v krogu Združenih narodov izjavil, da se da govoriti o premirju na Koreji.

Tekom današnjega in večerašnjega dne je bilo opaziti znamenja, ki so utemeljevala upanje, boljše rečeno skoraj prepričanje, da se bo premirje podpisalo. Na fronti so Kitajci sicer napadali, bili večinoma odbiti, vendar pa ti napadi niso bili tako siloviti kakor prejšnji. Na fronti je vladal duh, kakor da se vojaki sprašujejo zakaj naj se žrtvujejo s svojim življenjem za stvar, ki je bistveno že urejena in ki čaka le še formalnega podpisa. Zakaj umirati v zadnji minuti?

Južna korejska vlada je imela posebni odbor, ki naj bi se bavil z nalogami v zvezi z ustavitvijo sovražnosti na Koreji. Ker premirje ni tako kot ga je pričakovala južna korejska vlada, se je ta odbor razšel, češ, da nima nobene naloge več, ker da ne more izpolniti upanja, katerega je stavila vanj južna korejska zbornica.

Mrziščina posvetovanja

Delegaciji ste imeli več sestankov, ki so se prekinjali, vendar ne za dolgo časa. Skupno ste se obe delegaciji za premirje posvetovali v zadnjem času tri in pol ure. Šlo je še za zadnje formalnosti, med katerimi je bila tudi ta, kdo je upravičen podpisati premirje, da za zoper podpis dan na listino ne bo kasnejših ugovorov. Premirje samo je imajo glavno besedo vojaški poveljstva. Logično, da veljniki. Ali pa naj listino podpiseta obe delegaciji, ki ste končno zvarili premirje? Ali niso možna nadaljna iznenadenja od strani predsednika Rheeja? To so bile točke, ki so zanimale javnost in vojaštvo, predvsem pa zastopnike tujega časopisja na Koreji.

Za Rheeja je glavno vprašanje: V 90 dneh po premirju naj

začne z delom politična konferenca, ki naj v nadaljnjih 90 dneh reši politično vprašanje Koreje, deljene ali zedinjene Koreje. In če ne pride do zedinjene Koreje—ali bodo Združene države z orožjem pomagale južni Koreji, da se zedinjena Koreja doseže?

Med predsednikom Rheejem in ameriškim poslanikom na Koreji Briggsom so se izmenjavale poslanice, ki jih je naslavljala južna korejska vlada Združenim državam in obratno.

Trije vojaški poveljniki so vsak zase podpisali 18 izvodov listin o premirju, nato pa še obe delegaciji, ki ste se pogajali za premirje.

Trenotni položaj na Koreji

Danes ob desetih po clevelandskem času se ustavijo sovražnosti na Koreji. Vojna na Koreji je trajala tri leta in 32 dni ter je zahtevala 1,500,000 vojaških žrtev in 15 milijard dolarjev stroškov.

Med Clevelandčani je bilo 219 mrtvih na Koreji, 83 pa pogrešanih.

Načelni sporazum za premirje je bil dosežen že 17. junija. Združeni narodi se sestanejo 17. avgusta, da pripravijo potrebno, da se premirje v resnici izvaja.

Predsednik Južne Koreje, Rhee je zatrdil, da premirju ne bo nasprotoval, njegov cilj pa ostane isti, to je zedinjena Koreja.

Odmevi premirja po svetu

Ameriški predsednik Eisenhower in njegov državni tajnik Dulles sta izjavila zadovoljstvo, da je doseženo premirje na Koreji. Temu pa še ni rečeno, da se je v svet povrnil splošni mir. Komunisti lahko udarijo na drugem kraju, zato morajo biti Amerikanci budni in na straži. To mnenje je splošno ameriško ob podpisu premirja.

Iz evropskih prestolnic se javlja danes zjutraj bistveno isto razpoloženje, le da je Francija glede Indokine še bolj zaskrbljena. Ali se bodo Kitajci sedaj udarili na Indokino?

Azijski komunisti, predvsem Kitajci in Severno Korejci so v svojih radijskih oddajah slavili premirje na Koreji kot triumf komunizma.

Nož in pištola govorita

Clevelandski kriminalci se pri svojih poslih poslužujejo ali noža, ali pištole. Mestna policija je objavila tole sliko: Leta 1942 je govoril nož v 28, pištola pa v 29 slučajih. Leta 1946, 1952, pa je bilo razmerje 166 in 66 ter 82 in 169.

Peresni portret Malenkova

Z izjemo Molotova, ki se je udeležil številnih konferenc zapadnih držav, so osebe, ki zavzemajo važna mesta v sovjetski vladi, zunanjemu svetu za praktične svrhe nepoznane. To velja tudi za Georgija M. Malenkova, ki je navidezno mož št. 1 v Sovjetski zvezi. O njem podaja kratek peresni portret ameriški novinar Eddy Gilmore, ki je pred kratkim po 11 letih v Moskvi odpotoval nazaj v Ameriko s svojo rusko ženo in dvema hčerama. Gilmore piše:

"Kaj vemo o Malenkovu? Ne veliko. Videl sem ga mnogokrat. Ampak najboljšo priložnost, da sem ga opazoval, se mi je nudila v nedeljo popoldne sredi marca takoj po Stalinovi smrti in pogrebu. To je bilo, ko se je vršila seja vrhovnega Sovjeta v Kremlju, na kateri je bil z odobrilo Berije izvoljen za predsednika ministrskega sveta.

"Malenkov je debel, a je eden takih debelih mož, ki se gibljejo z neko lahkoto. Je lahak na nogah in njegov korak je hiter in gotov. Ima dolge črne lase, katere češe v prečo ob strani. Temne razumne oči, ako je mogoče reči, da izražajo razumnost. Brado v treh gubah, in nosi običajno tuniko olivno-zelene barve, dolge hlače iste barve in navadno črne čevlje.

"Roke mu niso nikoli napoti, kar pa ne pomeni, da se jih iznebi z vtaknjenjem v žep svojih hlač. Njegov glas je čvrst in izredno čist. Govori kot izkušen govornik. Med govorom gleda svoje poslušalce.

"Izgleda, da je gotov samega sebe. Pri tem prvem javnem nastopu, odkar je postal predsednik ministrskega sveta, je dobro nastopal. Posvečal ni niti najmanjšo pozornost Molotovu, Bulganinu, Kruščevu ali komurkoli drugemu. On je vodil.

"To je bil govor, v katerem je dejal, da ni nobenega tako nevarnega vprašanja, ki bi se ne dalo rešiti na miren način, vključno s tistimi, ki se tičejo Zedinjenih držav.

"Star je 52 let in je torej eden najmlajših komunističnih voditeljev. Rabi seveda časa in to je trenutno njegova igra. Utrjuje svoj položaj, oziroma to poizkuša. Mar ima dovolj časa? In dovolj odločnosti in razumnosti? Jaz bi rekel da. Uverjen sem tudi, da če je kdo danes pri krmlu v Rusiji, je to Malenkov."

Premeščena v bolnišnici

Mrs. Mary Tolar (Bunny), hči Mr. in Mrs. John Zaic iz E. 157 St., ki je prestala težko operacijo v Mestni bolnišnici, je bila zadnji teden zopet premeščena v bolnišnico za kronične bolnike v Warrensville. Prijateljeje in znanci jo sedaj lahko obiščejo.

Na počitnicah

Mr. Anton Šubelj, pevovodja več pevskih zborov v Clevelandu, je danes odšel na dvo-dnevske počitnice. Najprvo obišče prijatelje v Pennsylvaniji, potem se pa poda v New York na svatbo svojega mečaka Eddie Šubelj. Mnogo razvedrila in srečen povratek!

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
Henderson 1-5311 — Henderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 6.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$12.00
For Six Months—(Za šest mesecev) 7.00
For Three Months—(Za tri mesece) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

PRVE "ZLOGLASNE" LASTAVICE?

(1)

Sedanja republikanska federalna uprava pravi, da se povrača k pravemu amerikanizmu, t. j. k prvotni ameriški ustavi, v gospodarskem življenju pa k "free enterprise." Z drugimi besedami, kar se gospodarstva tiče k popolnemu gospodarskemu liberalizmu. Država naj bo od slej naprej le zloglasni nočni čuvaj, ki bo imel samo to nalogo, da se ne kali red in mir, sicer pa naj gre vsak svoja pota. Eden naj prosperira, drugi tudi če pogine. Rooseveltovega New Deal mora biti konec. V kolikor še obstoja pod silo sprejetih zakonov, se morajo ti zakoni odpraviti. Splošna blaginja—ničesar, businessman kot privatnik in njegova korist—vse.

Ameriška federalna vlada gre v resnici ta pota. Bogata petrolejska ležišča na jugozapadu Amerike, katere so demokrati namenili splošno blaginji v prid, so republikanci vrnili nazaj posameznim zveznim državam, te pa naj po svojih državnih vladah te zaklade skorščajo po principih privatnega kapitalizma. Demokrati so namenili omenjene zaklade začetkom v dobrobit ameriškega šolstvu in splošni izobrazbi. Če bi nastopil drugi moment, bi ti zakladi naravno služili drugemu, toda splošno ameriškemu namenu. Pristavimo takoj, da so imeli demokrati prav, republikanci pa napak in to s splošnega ameriškega stališča. Državo Texas je n. pr. zadela to leto velika suša. Živinorejci Texasa kot veleznatniki, ki so po svojem bogastvu znani vsaj v Ameriki, so videli, da samo s pomočjo Texasa ne morejo nikamor. Ali pa so čutili, da se jim je vzbudil tisti notranji naravni čut, katerega so jim odkrili Rooseveltovi demokrati, da skupnost je le skupnost—dejstvo je, da so bili ti Texačani prvi, ki so se obrnili na federalno vlado, torej ne na vlado Texasa za pomoč. Federalna vseameriška vlada jim je tudi pomagala!

Republikanci gredo za tem, da uveljavijo čisti privatni kapitalizem na vse strani. Proč z ostanki New Deal! Atomska energija, za katero je plačal ameriški davkoplačevalec brez razlike na razred, državo in narodnost 12 milijard dolarjev, da smo prišli do močnega obrambnega sredstva, naj gre po teh bogato plačanih skušnjah v roke privatnemu kapitalizmu! Tovarne, ki jih je zgradila Amerika za razne preskušnje in končno za produkcijo, ki je važna za narodno obrambene namene, pa so pod nadzorstvom federalne vlade, naj se dajo privatnemu kapitalu v brezobzirno skorščanje! Gre n. pr. za umetno pridobivanje gasolina in podobno.

Ogromne vodne sile, ki naj bi po zamisli Rooseveltovih demokratov služile splošni koristi, naj se denacionalizirajo, v kolikor so bile stavljene pod splošno federalno nadzorstvo! Tudi ameriški gozdovi so v nevarnosti. In to kljub temu, da že dviga roka usode svarilni prst v opomin, da bo z brezsrčnim in breznadržnim izsekavanjem mesto gozdov, lahko nastala planjava, ki bo v bodočih generacijah morda šele zasajena, zopet za bodoče generacije!

Princip privatnega kapitalizma v vseh oblikah se hoče uveljaviti samo v Ameriki. Kakršnjokoli stališče naj že zavzamemo do raznih totalitarnih tendenc v državah po svetu, eno je gotovo, da je bil pri teh sistemih le povdarek na skupnost. Načelno v tem ni razlike, ali je šlo za nemški nacizem, italijanski fašizem, ali za sedanji peronizem v Argentini, neglede na totalitarnost v komunističnih državah. Omejitev čistega kapitalizma je uvedla celo kapitalistična Anglija. Nekaj panog gospodarstva, ki jih je stavila bivša laboristična vlada pod državno kontrolo, je britanska konservativna stranka vrnila nazaj v privatne roke. Povdarimo pa, da le nekaj panog, da pa je na splošno sistem, ki je bil uveden po britanskih laboristih v Veliki Britaniji ostal! Toda tudi v teh panogah, ki so se vrnile v privatne roke v izkoriščanje—gre za prometna sredstva in za jeklo—britanska vlada ni izgubila popolne kontrole, marveč je ustanovila posebni nadzorstveni svet, ki naj v imenu države skupno s privatnim kapitalom vodi nadaljno produkcijo in upravo n. pr. jekla, nadzoruje pa promet. Z drugimi besedami—tudi britanski konservativci je sprevidel, da so časi, v katerih živimo, nekaj novega in da je v teh časih povdarek na skupnosti na škodo privatnemu egoizmu. Če listamo po povojni socialni zakonodaji po svetu, moramo priznati, da je tendenca obče blaginje, predvsem pa varnost tako imenovane skupnega človeka prva naloga države v njeni notranji politiki.

L.C.

DEŽELA FARAONOV IN PIRAMID

Anglo-egipčanski spor zaradi šueza in Sudana je v zadnjem letu vzbudil svetovno javnost, da se bolj zanima za stanje in razvojne težnje danes najzanimivejše afriške dežele—Egipta. Ta spor je sprožil celo vrsto dogodkov, presenetljivih za tiste, ki niso razumeli notranjih gibalnih sil dežele faraonov in piramid. Ta gibalna pa so postala povsem jasna, ko je vlada generala Nagiba dokončno izoblikovala svojo sunanjo politiko in pokazala, da si hoče z brezpogojnim umikom britanskih čet iz cone suškega prekopa zagotoviti popolno neodvisnost in slediti izključno zahtevam in koristim lastnega gospodarstva, četudi jih moramo včasih imeti za neupravičene, kakor je to v primeru Sudana, ki ga hoče imeti zase, dasiravno je reka Nil edina stvar, ki je skupna obojem deželama. Tudi zadnji obisk ameriškega zunanjega ministra Dullesa v Egiptu je pokazal, da Nagib ni pripravljen odstopiti od nacionalnih koristi najljubše kakršnikoli zunanje politične kombinaciji.

Vse to nam bo precej razumljivejše, če si Egipt malo pobliže ogledamo. Čeprav leži ta dežela v severovzhodnem delu afriške celine, bi komaj lahko trdili, da je v Afriki. Vse do nedavnega so bile vse njene gospodarske in prometne zveze usmerjene predvsem v Evropo in Azijo. Egipt je bil v 19. stoletju pod turškimi protektoratom; gospodarsko se ni razvijal in tudi danes sodi prej med zaostale države kakor obratno. Lahko rečemo, da nima ne industrije ne modernega delavskega razreda. V poljedelstvu vlada nizka agrotehnika, živinoreja je slabo razvita. Dasiravno je Egipt prostrano ozemlje 994 tisoč km², ima le 35 tisoč km² obdelane zemlje. 96 odstotkov egipčanskega ozemlja so pušče in pustinje, v katerih živijo le arabski nomadi, gospodarsko in družbeno brezposelno prebivalstvo. Praktično vseh 20 milijonov prebivalcev živi ob delti Nila in v 5 do 16 km ozki dolini te reke, dolge nad 6000 km. Le tu, na bregovih Nila so namakana polja, na katerih pridobivajo glavno in edino egipčansko bogastvo—bombaž, znan po vsem svetu po svojih finih, belih in dolgih vlaknih. Zemlja je osredotočena v rokah majhnega števila veleposestnikov. 1 milijon 700 tisoč malih vaških gospodarstev (z manj kot pol hektara zemlje) razpolaga s trikrat manjšim zemljiškim fondom kot samo 12 tisoč veleposestnikov.

Tuji kapital, zlasti angleški, je že v 19. stoletju videl v egipčanskem bombažu izredno priložnost. Vse odtlej je vlagal investicije v namakalni sistem in bombažne plantaže, na katerih v ugodnih vremenskih pogojih žanjejo po trikrat na leto in dosežejo velike zaslužke, saj je primitivno delo felakov (egipčanskih malih kmetov in brezvezlajšev) izredno slabo plačano. Egipt je najemal posojila in postal iz leta v leto bolj odvisen od inozemstva. Leta 1875 je šlo že 80 % državnega proračuna na odplačevanje dolgov. Pritisk upnikov je bil tako močan, da je prišlo čez tri leta v Egiptu do zanimivega primera "mednarodne vlade": v vladi Nubarpaše je bil finančni minister Anglež, minister za javna dela (namakalnije!) Francoz, generalni kontrolor Italijan in pomočnik finančnega ministra Avstrijec. Po številnih spletkah, sporih, zarotah in uporih so leta 1882 Angleži Egipt preprosto zasedli.

Sledilo je 40 let osvobodilnega gibanja, dokler ni Egipt proglasil svoje neodvisnosti. Gibanje je imelo sila raznolik sestav: v njem so imeli vlogo brezposelni predstavniki zastarele nomadske plemenske ureditve,

fevdalni veleposestniki, zametki bodoče industrijske buržoazije in zlasti birokracija in—vojska. Moč slednjih dveh je čedalje bolj naraščala in ni naključje, da je tudi danes na čelu odločne egipčanske vlade—general. Parazitiska vladna veleposest in zaostalost sta postali najhujša ovira razvoju današnjega Egipta. Polagoma bosta odstranjeni, še prej pa njuna skupna soznačica—monarhija. Že je napočil čas, da napredne sile v Egiptu lahko realno pričakujejo uresničitev svoje letošnje neposredne parole—republike.

V takem političnem podnebnju se nadaljuje mednarodni spor, ki se je lani izredno zaostрил zaradi prisotnosti britanskih čet v coni Sueškega prekopa in se kmalu nato prenesel tudi na vprašanje državnega razvoja Sudana. Zlasti prvo vprašanje je v zadnjem času kočljivo. Po pogodbi iz l. 1936 imajo Britanci pravico obdržati na območju prekopa svoje čete tako dolgo, dokler se Egipt ne bo mogel braniti z lastnimi silami. Za Veliko Britanijo je to zelo važno, saj so za vojake naprave ob prekopu porabili pol milijona funtov sterlingov in jim prekop pomeni eno glavnih postaj na "imperialni poti," ki povezuje jugovzhodno Azijo in Indijo z angleškimi pristanišči. Odpovedati se Suez bi pomenilo utrpeti udarec.

To dejstvo je tudi eden od vzrokov za to, da se Angleži toliko prizadevajo, da bi njihove čete ostale na tem ozemlju v okviru organizacije obrambe Srednjega vzhoda, ki je, kot trdijo, resno ogrožen in nesposoben za obrambo. Egipt in druge dežele Arabske lige imajo svoj protipredlog: organizacijo kolektivne varnosti arabskih držav. General Nagib doslej ni popustel. 10. maja je celo izjavil, da se svoboda ne pridobi na pirju, ampak s krvjo. Ta izjava je za Britanijo kaj neprijetno zapetila usodo anglo-egipčanskih pogajanj. Dulles pečata ni izbrisal.

—Glas Gorenjske

KRONIKA NESREČ

Gorenci pri Adlešičih. Pri padcu si je doma zlomil desno nogo posestnikov sin Jože Adlešič. Bršljin. Vojaka JLA Junesa Kamberevića je konj brcnil v prsni koš.

Bršljin. Ženo vlakovodje Matilda Šparovec je sostanovalec med pretopom sunil v trebuh.

Novo mesto. Šestletna Jelena Žic, šoferjeva hčerka, je med igro padla in si zlomila levo roko.

Novo mesto. Pri padcu s črešnje je dobil notranje poškodbe čevljarji pomočnik Vinko Grm. Vrh-Peč. Doma po stopnicah je padla in se pobila po glavi železničarjeva hčerka Vida Pučelj.

V DRAGOMLJI VASI GRADE VODNJAK

Da vsaj delno odpomorejo pomanjkanju vode, so se prebivalci Dragomlje vasi pri Suhorju v Beli krajini odločili, da si zgradi vaški vodnjak. Dela pri izkopu in pripravi peska so opravili po večini s prostovoljnimi delom. Navzile dobri volji vaščanov pa obstaja nevarnost, da vsem delom in stroškom sami ne bodo kos in da bo delo zadržalo, če ne bodo dobili pomoči od drugod.

MATI MRTVA—OTROKA ŽIVA

LAUREL, Miss., 26. julija—Ruby Pulley se je pri porodu morala podvreči cesarskemu prerezu. Toda ko je prišla v bolnico, jo je v nekaj urah zadela do smrti srčna kap. S pomočjo cesarskega prereza sta se iz mrtve matere rodila dvojčka, deklica in fantek. Oba sta normalna, s to razliko, da je fantek močnejše razvit in tehta šest funtov.

PREBUJENJE PREKMURJA

Tisoč let garanja, ponižanja in suženjstva

Prekmurci so nad tisoč let živel ločeno od svojega materinskega ozemlja. Pretežni del tega časa so bili zasluženi. V neznanju in najslabših pogojih so životali ob najskromnejši hrani in najtršem garanju za tuje veleposestnike in plemenitaše.

Kljub vsem tem težavam, pa so si ohranili nekaj, kar jim je bilo sveto, da so zvesto čuvali iz roda v rod—to je bila materina beseda, domača pesem in običaji. Ob njih so pozabljali na vse trdote življenja in garanja. Ob svojih ljudskih slovesnostih, ob velikih družinskih praznikih, so se polno razživali, potem pa so spet pljunili v žuljeve dlani in njihov siv, suženjski delavnik se je ponovno začel.

Tako so živeli in životali iz leta v leto, iz roda v rod. Iz suženjstva so prišli v bivšo Jugoslavijo nepripravljeni v gospodarskem in kulturnem oziru in politično nerazgledani. Zato je bilo obdobje bivše Jugoslavije za Prekmurje le prehodna doba, ki so jo doumeli le najbolj napredni sinovi prekmurskih tal, kakor so bili Stefan Kovač, Miško Kranjec in še nekateri drugi.

Osvoboditev jih je prebudila

Sele osvoboditev je prinesla Prekmurcem tisto globoko notranje preporočenje, po katerem so hrepeli že dolgi tisoč let. Prebudila jih je v novo življenje, ki jih je najtesneje povezovala med seboj in na domačo grudo, ki so jo morali v prejšnjih časih zapuščati, kar jih ni mogla preživeti. Ne, danes ni Prekmurje več zaostala, zaplankana vas, temveč gospodarsko in kulturno napreden del Jugoslavije. Krepko so pometli z zaostalostjo, z vražami in praznoverjem, ki ga je bilo včasih povsod toliko, saj to je bilo takratni oblastnikom po volji, čim bolj otropeli in nemumni so bili ljudje, tem lažje so jih izkoriščali. Koliko imajo danes kulturnih društev in drugih organizacij, ki so jim široko odprle pot do znanja vseh vrst. Traktorji pojo na poljih in živina na pašnikih priča, da Prekmurci niso slabi živinorejci.

Letošnji Prekmurski festival dokaz novega življenja

Z njim so Prekmurci in tudi v Premurju živeči Madžari, ki so danes popolnoma enakopravni, dokazali svojo kulturno rast in napredek. Festival, ki je trajal od 30. maja do 10. junija, je bil prirejen po izkušnjah lanskega Prekmurskega tedna. Lanska prireditelj je zajela vse Prekmurje. Celotno prebivalstvo je sodelovalo, ali pri razstavi, ali pri kulturnih prireditvah. Tudi letošnji festival je postal pravi ljudski praznik vsega Prekmurja in to kljub temu, da je prireditve zelo motilo v začetku skrajno neugodno vreme.

Na številnih prireditvah so nastopili domače igralske družine, številni podeželski pevski zbori, ki so zadnji dan nastopili tudi skupaj. Posebnost je bil nastop domačih godb na pihala. Seveda ni manjkalo tudi domačih plesov. Številne folklorne skupine so vžgale s svojimi lepimi nastopi.

Prireditve so imele seveda številne gledalce, ki so prišli iz vseh krajev Prekmurja. Sam nastop prosvetnega društva "Kajuh" iz Rakičana, ki je podal Hašek-Goriškovo komedijo "Dobri vojak Švejk," je imel 1,300 gledalcev in domačini v Soboti pravijo, da so doslej redke kulturne prireditve imele toliko gledalcev.

Tudi z zanimivo razstavo poljedelskih strojev je bilo ves čas veliko zanimanja.

Praznik prebujenega Prekmurja

Glavni dan festivalskih prireditve je bila nedelja, 7. junija. Tudi vreme je bilo lepo, kakor da bi hotela tudi narava pokazati, da se veseli in praznuje s

Prekmurci. Že v zgodnjem sončnem jutru so oživele vasi ob Muri in po Goriškem. Poti in ceste so bile polne ljudi. Vsi so hiteli proti Soboti. Tja so šli, da proslavijo svoj praznik, da se udeležijo velikega političnega zborovanja in slavnostne povorke.

Kmalu po 9. uri je krenila povorka z velikega telovadišča "Partizana." Posamezne skupine v lepo organizirani povorki so povezane v celoti predstavljale in prikazovale takorekoč vse življenje, kakršnega zdaj živi Prekmurje, ko z dvigom svoje gospodarske osnove ustvarja pogoje za najbolj širok kulturni in prosvetni razmah.

V povorki je sodelovalo okrog 3,000 domačinov iz raznih krajev. Pionirji, mladina, telovadci—člani društva "Partizan," več godb itd. Jedro povorke so tvorili zadrugniki iz vseh krajev Prekmurja. Za njimi je veselo brnela vrsta traktorjev in drugih modernih poljedelskih strojev, povorka pa je zaključilo veselo gostovanje iz Bogojine.

"Nihče ne bo izkoriščan od tuja ali domačega špekulanta"

Petnajst tisoč ljudi se je nato zbralo na političnem zborovanju, na katerem je govoril predsednik Izvršnega sveta Ljudske republike Slovenije, Miha Marinko, ki je dejal:

"Veseli sem, da je bila dana priložnost, videti vašo manifestacijo primerno za današnji čas. Povezali ste našo kulturno manifestacijo z gospodarskim namenom z mehanizacijo, ki jo omogoča v precejšnji meri naša industrija poljedelskih strojev. S tem ustvarjate osnovo za življenje. To je osnovni cilj socializma, na drugi strani pa želja ljudi, da se po delu sprostijo in kulturno prosvetno usposablja.

"Čeprav je Prekmurje na meji in izpostavljeno raznim zunanjim vplivom, je pri nas videti dokaz socialističnega patriotizma. Razumljivo je, da je naloga nas vseh, zlasti organizacij Socialistične zveze vas čim tesneje povezati v našo celoto, v težavah in razvedrilu, da boste korakali z ostalimi predeli Jugoslavije."

Nadalje je tovariš Marinko dejal: "Naši nasprotniki izkivljajo naše uspehe. Dokaz, kako so se zmotili, je tudi nedavni zakon o zemljiškem skladu, s katerim se odreja maksimalna zemljiška posest in se iz ostale zemlje ustanavlja socialistični fond za kmetijske pridelovalce. Ta zakon je povezan z uredbo o imovinskih odnosih, sicer bi obstajala nevarnost, da bi se v našem poljedelstvu pojavili špekulanti, ki bi izkoriščali kmečki proletarijat. V Sloveniji imamo nalogo sprejeti republiški zakon, s čimer bomo odpravili razne ostanke vinskih in oferskih odnosov. Prav tako je tudi z zakonom o gozdovih, če hočemo obvarovati ljudsko premoženje. Saj smo med drugim tudi bodočim rodovom odgovorni za to, kakšno dediščino jim bomo zapustili. Naš smoter je, da nihče ne bo izkoriščan od tuja ali domačega špekulanta, ampak bo njegovo delo v korist."

Ob koncu velikega političnega zborovanja, so prisotni poslali prisrčno pismo tovarišu Edvardu Kardelju, ki se zaradi prezaoplenosti ni mogel udeležiti festivala ter brzojavko, s katero so čestitali pisatelju in prekmurskemu rojaku Mišku Kranjcu k izvolitvi za člana slovenske Akademije znanosti in umetnosti.

I. S.

ŠK R A T

Zongler pokliče gledalca za oder in ga poprosi za uro. Ko mu jo gledalec izroči, jo previdno zavije v svilnen robček. Preden dokaže svoje žonglerske sposobnosti, pristavi robček h gledalčevemu ušesu:

"Jo slišite!"
Gledalec se neverjetno razveseli: "Čudovito, slišim jo! Prosim vas, povejte mi, kako ste to storili. Že pol leta je minilo, odkar sem jo pokvaril."

Gospodinja dobi novo služkinjo. Podrobno jo seznani s hišnim delom in redom, nato pa jo pouči še o serviranju. "Ne pozabite, Ančka, da vse jedi servirate z leve, umazane krožnike pa pobirate z desne!"

Služkinja se nagne h gospodinjini ušesu in zaupno zašepetaje: "Spoštovana gospa, ste vi nekoliko vraževerni?"

Širokogrudnost

—Ali nisem včeraj pozabil pri vas dežnika?
—Kakšen pa je?
—O, to je vseeno—nisem namočan v takih stvarih.

Vojaska

Komandir: "Kdo med vami je muzikalen?"
Trije vojaki dvignejo roko.
"Pojdite tja in nesite klavir v prvo nadstropje!"

Redno

—Zelo nereden puls imate. Ali oijete?
—Da, toda zelo redno.

Bahač

—Tako sem ga vrgel po stopnicah, da si je vrat zlomil. Potem ti pa gre ta lopov in me ovadi sodišču.

Neprijetnost

—Rad bi spremenil svoje ime.
—Kako se pa pišete?
—Prepih.
—No, saj to ime ni prav nič zoprno.

—O, pač. Vselej, ko se po telefonu predstavim, mi odgovore, naj zaprem okno.

Velikodušnost

"Oh, kako ljubim naravo!" je vzdihnila z maščobo dobro podložena dama.
Nekdo pa je potihoma pripomnil: "Vi lahko, saj vam je še preveč dala."

Domov

Miljenik: "Kaj ne veste, da se morate tako pozno mirno vrniti domov?"
Ponočnjak: "To že, ampak kdo pa pravi, da grem že domov!"

Krepek odgovor

Gost se je vsedel za mizo v gostilni. Pristopil je natakari in ga opozoril: "Ta miza je rezervirana," nakar se je gost odrezal: "Nesite jo proč in prinesite drugo!"

Olajševalna okoliščina

—Ukradli ste torej ducat robcev? Ali lahko kaj navedete v svojo obrambo?
—Da, imel sem nahod!

Potem je pa še čas!

"Ze spet ste pijani! Tak dajte, vzemite se skup in začnite novo življenje!"
"Ah, zame je že prepozno..."
"Kaj prepozno! Nič ni prepozno, če le imate voljo..."
"Tako? Ni prepozno, pravite? Potem je pa tako še čas!"

SEŽANA IMA NAJSLABŠE RAZVITO KMETIJSTVO

Sežanski okraj ima 0,7 odstotka njiv manj kot Postojna, travnikov, košenic in pašnikov pa celo 15 odstotkov več. Vendar je kakovost njiv in travnišča neprimerno slabša kot v postojnskem okraju. Površinski vodni tokovi so omejeni na ozke flišne pasove, vsa preostala področja pa so skoraj brez vode. Neenakomerna časovna razdelitev padavin povzroča stalne suše, ki občutno znižujejo pridelke majhnih kmetijskih njiv in mršavih travnišč. Zato so v sežanskem okraju normalna leta, v katerih pridelki niso prizadeti od suše, prav tako redka, kot v področju z ugodnimi talnimi in podnebnimi razmerami sušna. Nekoliko boljše stanje je le v flišnih področjih, zlasti ob Reki in Rižani. Če upoštevamo še, da ima Sežanski Kras najslabše, do skrajne mere degradirane gozdove, v katerih je mnogo grmičevja in malo drevev in da burja z odnašanjem nezavarovane prsti s strmih pobočij stalno zmanjšuje pridelke košenic in pašnikov, smo v najhujših potezah označili težak položaj, v katerem je kmetijstvo sežanskega okraja.

Kljub takim skrajno neugodnim razmeram je bila pred zadnjo svetovno vojno v sežanskem okraju živinoreja na tako visoki stopnji, kot sicer malokje v Sloveniji. Krav s 15 do 25 litrov mleka v prvi dobi molznosti je bilo v okraju že kar lepo število. Že živine seveda ni ustvaril Kras, ampak bližnji Trst in Tržič, kamor so hodili Kraševci na delo in od koder je prihajala dnevno za vsak liter mleka ustrežna količina otrobov in drugih močnih krmil. Kamnita kraška travnišča pa niso služila le za pašo, ampak tudi za utrpevanje živine. Zdrava in z močnimi krmili dobro preskrbljena živina je dajala obilo mleka tudi ob pomanjkanju sena.

Vojna doba in poveljna sušna leta so sežansko živinorejo težko prizadela in je danes stanje živine v okraju mnogo slabše, kot je bilo pred vojno. Živinoreja je in ostane glavna panoga kmetijstva v sežanskem okraju in bo zato dvig živinorejske proizvodnje eden izmed glavnih ukrepov za povečanje narodnega dohodka v kmetijstvu. Da bi se dosegel čim hitrejši dvig živinoreje, bo treba pristopiti k skrbni načrtni odbiri živine, melioraciji travnišč in pojačanju krmiljenju z močnimi krmili.

Melioracije travnišč se ne bi smeli lotiti na sedanji široki fronti, ampak bi morali prehodno izločiti vsa za pašo neprimerna zemljišča, ki jih bo treba postopoma spremeniti v gozd. Pogozdovanje redkih, degradiranih gozdov, goličav in mršavih, zaraščenih kraških pašnikov ni važno le za gozdarstvo samo, ampak tudi za kmetijstvo, ki bo imelo na pogozdenem Krasu mnogo ugodnejše pogoje za razvijanje in danes. Pogozdovanje je v kraških predelih eden izmed osnovnih ukrepov za postopno izboljšanje poljedelskih in travnatih površin, preko njih pa tudi ostalih kmetijskih panog, zlasti živinoreje, ki se bo pri izboljšani rastlinski proizvodnji enako mnogo uspešneje razvijala.

Pri izvajanju pogozdovanja je treba vedno imeti pred očmi, da pomeni za današnje osiromašeno kmetijstvo na Krasu vsak kvadratni meter pašne, ki je izgubljen za živino, zmanjšanje živilske nezadostne krmne osnove in da je treba zato pred pogozdovanjem ali vsaj vzporedno z izvajanjem pogozdovanih del poskrbeti za ustreznimi ukrepi za odgojvarjanje povečanje krmne osnove na drugem mestu, vendar na tak način, da bodo novo pridobljeno krmno lahko izkoristila tista gospodarstva, ki so

s pogozdovanjem zmanjšala pašne površine. Povečanje krmne osnove ne sme biti le začasno, kakor je po drugi strani trajna izguba pogozdenih površin. Razen tega je treba upoštevati, da kmet pogozdenih zemljišč na daljšo dobo sploh ne bo mogel izkoriščati, ali vsaj ne v polni meri in da bi bilo zato potrebno, da se novo pogozdena zemljišča v celoti, pri možnosti delnega izkoriščanja pa vsaj delno oprosti davščin. Začasen odpis davščin na pogozdena zemljišča je predpogoj za širjenje gozda v kraških predelih. Brez tega ukrepa kmet ne bo imel interesa, da sodeluje pri pogozdovanju, če pa kmet ne bo zavezanik gozda ampak njegov nasprotnik, bo pogozdovanje napredovalo le s težavo, v kolikor ga bo sploh mogoče izvajati. Nakazano stanje nam tudi pove, da je treba pričeti s pogozdovanjem najprej tam, kjer pašne površine ne bodo prizadete in šele nato postopoma preiti na zmanjševanje slabih površin, ko smo pripravljeni že ukrenili vse potrebno za nadomestitev izgubljenega pašne.

Razen z melioracijami travnišč bo treba živinorejsko proizvodnjo izboljševati tudi s stalno selekcijo živine, uvozom elitnih plemenjakov, molzno kontrolo in pojačanim krmiljenjem z močnimi krmili. Dohodek od prodaje mleka je bil in mora zopet postati stalni vir dohodkov kraškega prebivalstva. To naj bi omogočilo novo zgradeno, a še ne docela opremljena centralna mlekarna v Sežani in dobro organizirana in opremljena zbiralna mreža. Do tega pa bodo prišli, če bodo izpolnili dva pogoja:

1. Kras bo moral biti vsaj za silo preskrbljen z vodo, ker sicer nova mlekarna sploh ne bo mogla pričeti z obratovanjem. Tudi sicer je voda osnovni problem Krasa. Brez vode ni gospodarstva, ne zdravja, ne kulture. Danes je sežanski Kras skoro brez vode, kljub temu, da ima mnogo podzemeljskih vodnih tokov. Ali ni čudno, da je v prijazni kraški vasi Brestovici na inu 36 m globoke jame tekoča voda in da do danes še ni bil izvršen resen poizkus, da bi se ta voda izkoriščala? Podzemeljski tokovi vode na Krasu so sicer še malo znani, vendar so Italijani raziskali že več kraških brezen, v katerih so na dnu vodni tokovi (Kačja jama pri Divači, 320 m, jama v Trebaču—STO, 300 m itd.) Nujno potrebno je, da se z raziskovalnimi deli nadaljuje in da se prično intenzivneje proučevati tudi možnosti izkoriščanja vode iz kraških podzemeljskih tokov.

2. Razmerje med cenami mleka in cenami močnih krmil mora biti za proizvajalce mleka ugodno. Danes je to razmerje ugodno, če primerjamo ceno mleka in ceno močnih krmil na samem mestu proizvodnje. Predno pa pridejo močna krmila do oddaljenih potrošnikov, kot so n. pr. kraški živinorejci, ki lastnih otrobov tako rekoč nimajo, se cene zaradi velikih prevoznih stroškov in raznih nepotrebnih provizij že tako povečajo, da odnos cen že ni več ugoden. Tudi to vprašanje bo treba proučiti in na najustreznejši način rešiti.

Poljedelska proizvodnja je v večini sežanskega okraja malo pomembna in zaradi neugodnih prirodnih pogojev tudi v bližnji bodočnosti nima izgledov za kakšno bistveno spremembo na boljše. Okraj pa mora čimprej proučiti možnost intenzivnega pridelovanja vrtnin na manjših namakanih površinah, vsaj za kritje lastnih potreb.

Sadjarstvo proizvodnja je najbolj razširjena v Brkinih, ki prehajajo iz postojnskega okraja v sežanski okraj in razen tega na področje Istre. V bodoče bo treba sadjarstvo čim bolj razviti.

V dobrih sadjarskih legah, kjer so za to dani pogoji, bo kazalo zasaditi večje zadržne plantažne nasade, sicer pa to treba izkoristiti vsako dobro lego za manjši nasad. V Brkinih so predvidena zlasti jabolka, hruške, češnje in lupinasto sadje, v istrskem predelu pa hruške, češnje, breskve in marelice, češnje in višnje ter lupinasto in južno sadje. Razen orehov, ki na Krasu dobro uspevajo, so za kraška področja primerni tudi lesniki. To nam dokazuje sosednja hrvaška Istra, kjer se je lesnik že močno razširil. Tudi povečana sadna proizvodnja bo lahko nudila kmečkemu prebivalstvu važen sezonski dohodek, zlasti če bo sadje intenzivno gnojeno in oskrbovano.

Vinogradništvo je v sežanskem okraju že od nekdaj važna kmetijske panoga. Na Krasu pridelujejo znameniti kraški teran, istrsko področje pa daje dobra bela in črna vina. Okraj ima v načrtu znatno povečanje vinogradov, in sicer v istrskem področju za 1000 hektarov in na Krasu za 500 ha.

V sežanskem okraju so se že pojavile prve prijave za napravo zadržnih vinogradov na združeni in zaokroženi površini. S trto in sadnim drevjem bodo posajene tudi večje površine državne zemlje. Za zajetje vinogradniške proizvodnje ima okraj v načrtu graditev dveh osrednjih vinskih kleti, v Istri za 30.000 hl in na Krasu za 20.000 hl. Predvideni osrednji zadržni vinski kleti bosta kakovost vin nedvomno še znatno izboljšali in ustvarili viskokakovostna vina enotnega tipa.

Kmetijstvo je in bo tudi vnaprej še ostalo glavna panoga gospodarske dejavnosti sežanskega okraja. Ostale dejavnosti bodo le dopolnilo, ki pa ga je treba z ozirom na siromašnost kraške zemlje do skrajne meje izkoristiti. V kmetijstvu bo treba razviti vse panoge, zlasti živinorejo, sadjarstvo in vinogradništvo.

PSU SE BO DOBRO GODILO

ATCHISON, Kan., 26. julija — Anna Diekey je umrla in je v svoji oporoki odredila, naj se iz njene zapuščine uporabi znesek \$1.500 za nadaljno vzrejo njenega psa. Pokojna je za ta del oporoke imenovala kot izvršiteljico svoje sosedo Berto Barrett.

VERJELA JE V ZASEBNO PODJETNOST

NEW YORK, 23. julija — Policija je aretirala neko 43 let staro žensko, ki je odnesla raznim veletrgovinam v štirih državah okrog \$100.000. Njena metoda je bila preprosta. Dobil je službo blagajničarke in kadar je bilo v blagajni dovolj, da se je izplačalo, je enostavno vzela denar in izginila.

SODNIK DOUGLAS SE IZNOVA POROČI?

WASHINGTON, 23. julija — Govori se, da bo vrhovni sodnik William O. Douglas najbrž poročil 36 let staro blondinko Mercedes Hester Davidson iz Oregona, ki je nedavno dobila razpoko od svojega moža, bivšega pomožnega notranjega tajnika Girarda Davidsona. Douglasova žena je te dni izposlovala razpoko iz razloga, da se sodnik preveč ukvarja s študijem in potovanjem. Sodnik Douglas se je v predgovoru svoje zadnje knjige "V Severni Malaji" zahvalil Davidsonovi za pomoč pri zbiranju gradiva.

IŠČE SE STANOVANJE

ZAKONCA

brez otrok, oba zaposlena, iščeta stanovanje s 4 neopremljenimi sobami in garažo poleg. Med E. 55 in E. 79 St. Kdor ima za oddati najpokličite po 6. uri zvečer.

EX 1-8186

ZA KAJ TROŠIMO DENAR

WASHINGTON, 23. julija — Trgovsko tajništvo federalne vlade je objavilo podatke o tem, kako Amerikanci trošijo svoj denar. Največ se potroši za hrano. Vrednost tega potroška je za eno leto ocenjena z zneskom \$63.725.000.000. Iz ostalih objavljenih števil pa izhaja, da Amerikanci ne posejajo tako pogosto kino, predstave in igrišča, da pa izdajo precejšnje zneske za cerkve in dobrodelnost. Velika postavka v ameriškem žepu so tudi stave na konjske dirke.

NAPRODAJ

GOSTILNA NAPRODAJ

Z D 5 in C 2 licencami. Dober promet—ni dosti hrane. Blizu prometnega križišča na zapadni strani. Cena zelo zmerna, ker je bil lastnik pozvan izven mesta. Za podrobnosti pokličite WO 1-6889

DAILY FREEZE CO.

17331 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS, OHIO

Izdajamo vsakovrstne žode in sladoled, raznih slasti. Vsaki dan sveže. Cene so zmerne.

A Bond in the hand
means more money
for you!

New law says:

Savings Bonds can earn interest
for 10 more years—at 3%!

Do you own U. S. Series E Savings Bonds that are maturing now? Then here's wonderful news: You can hold those Bonds for ten more years, while they continue to earn interest at a rate of 3% compounded semi-annually!

Think what this means: The Bond you invested in at \$18.75 can now pay you back \$33.67... a \$37.50 Bond can pay you back \$67.34... and so on.

Yes, the new Bond Law makes it possible for you to get this extra return (as much as 80% on your original investment!), with no extra effort on your part. Just hold your Bonds.

The ten-year extra earning privilege applies to all Bonds. What's more, every Bond you get now starts earning interest sooner and matures earlier—at 3%. Of course, you may still cash any Series E Bond two months after purchase. But you'll be smart to hold your Bonds—let them keep earning interest for you!

Strengthen your own future and the
future of your country.
Join the Payroll Savings Plan!

If you're not already among the wise Americans who are investing in a secure future, why not start now? Invest in Savings Bonds regularly... through the Payroll Savings Plan where you work. Eight million Americans have found it's one sure way to save, because it saves something out of every pay check before you're tempted to spend it! Join the Payroll Savings Plan today.

If you want to be paid
your interest as current income—
invest in 3% Series H

If you want a good, sound investment which pays you your interest by check every six months, ask at your bank about United States Government Series H Bonds. Series H is a new current income Bond available in denominations of \$500 to \$10,000. Redeemable at par after 6 months and on 30 days' notice. Matures in 9 years and 8 months and pays an average 3% interest per annum if held to maturity. Interest paid semiannually by Treasury check. United States Government Series H may be purchased at any bank, annual limit \$20,000.

Now even better!
Invest more in Savings Bonds!

The U. S. Government does not pay for this advertising. The Treasury Department thanks, for their patriotic donation, the Advertising Council and

ENAKOPRAVNOST

Društveni koledar

AVGUST

2. avgusta, nedelja—Piknik društva Naprek št. 5 SNPJ na farmi SNPJ.
9. avgusta, nedelja—Piknik društva Naprek št. 132 ABZ na Krainčič farmi, Eddy Rd.
9. avgusta, nedelja—Piknik društva Svoboda št. 748 SNPJ na farmi SNPJ.
9. avgusta, nedelja—Piknik društva Nanos št. 264 SNPJ na vrtu Doma zapadnih Slovencev, 6818 Denison.
16. avgusta, nedelja—Piknik Naprednih Slovencev št. 137 SNPJ na farmi SNPJ.
23. avgusta, nedelja—Vrtni koncert Združenih pevskih zborov na farmi SNPJ.
30. avgusta, nedelja—Piknik krožka št. 1 Prog. Slov. na farmi SNPJ.

SEPTEMBER

6. septembra, nedelja—Piknik Mladinskega zbora SDD na farmi SNPJ.
13. septembra, nedelja—Proslava Prog. Slovencev Amerike na farmi SNPJ.
20. septembra, nedelja—Klubov piknik na farmi SNPJ.
27. septembra, nedelja—Piknik in južna Zenskega odseka farme SNPJ.

OKTOBER

4. oktobra, nedelja—Vinska trgatev na farmi SNPJ.
17. oktobra, sobota—Kokoško večerjo servira društvo Danica št. 34 SDZ v SDD, Prince Ave.
18. oktobra, nedelja—Koncert zbora Zarja v Slov. nar. domu, St. Clair Ave.
24. oktobra, sobota—Vesela društva Napredni Slovenci št. 5 SDZ, v SND, St. Clair Ave.
31. oktobra, sobota—Maškera na zabava na farmi SNPJ.

NOVEMBER

1. novembra, nedelja—Glasbena Matica poda opero "Cavalleria Rusticana" in "Pagliacci" v SND.

DECEMBER

6. decembra, nedelja—Koncert zbora Slovan v Ameriško jugoslovanskem centru, Reher Ave.

FOR A VACATION GO TO

"HOLIDAY INN"

Twenty-two room hotel on the shore of beautiful TORCH LAKE in MICHIGAN. Reasonable rates, centralized showers, beach privileges, five lakes to fish in. Under Slovenian Management TORCH LAKE is located between Routes 31 and 131 in KALKASKA COUNTY, 30 miles out of TRAVERSE CITY, MICHIGAN.

For information write to
JOHN KOSUTA
R. F. D. 3
GENEVA, OHIO

GOSTILNA NAPRODAJ

Proda se gostilno. Poslople s stanovanjem. D 5 licenca. Proda se ker želite solastnika iti narazen. Kdor se zanima, naj pokliče OLYmpic 1-0641

PRODA SE

OPREMO ZA JEDILNICO.
6 STOLOV, MIZA IN OMARA.
Vpraša se na
6421 VARIAN AVE.
HE 1-3260

DELO DOBIJO MOŠKI

TOOL ROOM
LATHE OPERATORS
MACHINE REPAIRMEN
AND
MACHINE REBUILDERS

Visoka plača od ure poleg dodatka za življenjske stroške in mnogo podpor za delavce. Ta dela so na razpolago v naši tovarni na E. 93 in Woodland ter v naši tovarni na E. 152 St. Proslili naj se zgledajo na upošlevalnem uradu na E. 152 St.
MURRAY OHIO MFG. CO.
1115 EAST 152nd ST.

TISKOVINE

IZDELANE V TISKARNI

Enakopravnosti

SO LIČNE IN V NAJNOVEJŠEM TISKU

-Cene so zmerne—naročila hitro zgotovljena—

Se priporočano društvom,

trgovcem, obrtnikom in posameznikom

ENAKOPRAVNOST

6231 ST. CLAIR AVE.

JANEZ JALEN

Trop brez zvoncev

POVEST

(Nadaljevanje)

"Prej se pretrgam, kakor mu pa odneham, prekletemu pritepcu." Peter je besedo pribil s pestjo na mizo. Kakor bi bil še črt vesel lovčeve trmoglavosti, je poskočil s blazine, na kateri je dremal, in glasno zalajal. Hrušček v Peter sta posedela. Da v lovišču res nič posebnega ne more biti, sta ugotovila, da se bo pa Peter kljub temu kar iznenada pokazal zdaj tu, zdaj tam, da si bo celo zapisoval vsako malenkost, ki jo bo opazil, pa tudi to, kje in kdaj bo kdo njega videl, da bo imel priče, če bo treba.

V gradu pri Vencelju je Peter spil dve šilci žganja. Proti domu grede si je pa privoščil v gostilni pečeno prteno klobaso in pol litra vina. Čez Senožeti se je pričela jeza v njem kar kuhati. Doma se je komaj toliko pomudil, da se je preoblekel, nakrmil Reso in zadel puško. Kakor bi bilo vse lovišče v kolobar, se mu je mudilo v gore.

Vrh Klanice je srečal voznike, ki so peljali drva izpod Brvoj. Spogledali so se in mu vedeli povedati, da ga bo noč lovila, če je kaj prida daleč namenjen. Peter se jim je pa nasmejati in rekel, da bo hodil, dokler se mu bo zdelo, saj mu bo luna svetila. "Nak!" je slišal reči Razma, ko so se razhajali: "Če bi bil jaz lovec, bi se ne gnal tako, kakor se Hribarjev, ki si nikoli pokoja ne privošči."

VAS MUČI REVMATIZEM?

Mi imamo nekaj posebnega—prati revmatizmu.

Vprašajte nas.
MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Posiljemo karkoli prodamo kamorkoli.

Dva pogrebna
zavoda
za
zanesljivo
izkušeno
simpatično
pogrebniško
postrežbo
po
CENAH, KI JIH
VI
DOLOČITE
pokličite

A. GRDINA & SONS
FUNERAL DIRECTORS
1003 East 62nd St.
Hollywood 1-5000 - Kansas 1-6800

CHICAGO, ILL.
FOR BEST
RESULTS IN
ADVERTISING
CALL
DEarborn 2-3179

WANTED TO RENT

3 RESPONSIBLE Adults, 2 children, need 5-6 room, 3 bedrooms heated unfurnished apartment. Good location N. side. Moderate rental.

ALbany 2-5274

RESPONSIBLE Professional Man, wife, 2 other adults, need 6 room unfurnished apartment or house. Must have 1½ baths. Beverly district, After 4 p. m. PULLMAN 5-3072

Peter se je razgledal po sledeh in se ustavil na Zgornjem Vogarju. Lisice so bile izkopale prašiča, ki je bil v jeseni poginil Polončniku in ga je bil zagrebel na robu gošče. Peter se je zaprl z Reso v stan in zakuril na ognjišču, da se je grel. Skuhati ni imel kaj, ko ni vzel brašna s seboj. Z nočjo vred je pustil ogenj poiti, da bi lisjak ne ovolhal dima, žerjavico pa je zagrebel v pepel. Če bo le preveč zeblo, si bo vsaj roke lahko mel nad njo. Odprl je okence in čakal.

Luna je osvetljevala snežno planjavo. Videlo se je skoraj kakor podnevi, le da se sneg ni lesketal. Proti Hebatu je zalajala srna. Resa, ki je ležal na pogradi, je vstal, pridvignil uhlja in povohljaj. S pridruženim glasom ga je Peter pomiril. Po snegu je priskakljaj zajec in pričel pobirati pred senikom redke bilke raztresenega sena. Čez kakke pol ure za njim je prišel drugi in potem še tretji. Najedli so se in se pričeli igrati. Postavljali so koločce, silili s prvimi nogami drug v drugega in se vrteli, kakor bi plesali. Na snegu jih je Peter prav dobro razločil, tik stene bi pa komaj videl streljati na posameznega. Peter je na pol zaprl oči. Ne, prej ni nič videl. Sedaj je pa na voglu zagledal nekaj belega: "Ali je kamen, ali je sneg? Aha, premika se." In lovec je videl, da se je sivkastorjavim nižinskim zajcem pridružil še beli planinski. Ni opazil, kdaj je prišel, ko se od snega kar nič ne loči.

V skalovju je zalajal lisjak. Zajci so prislunili. Za dober očenaš časa se je lisjak oglašil že čisto blizu. Zajci so se razbežali. Resa je postal spet nemiren. Peter ga je z roko pritisnil nazaj na ležišče. Tih, da bi slišal miš teči, je pomolil puškini cevi skozi okence in napol petelina. Ni več dolgo čakal. Od goščave sem je pridrobnel lisjak. Naenkrat je obstal, se ozrl naokrog ped pred glavo, neslišno pove, in povohljaj. Za strel je bil še predaleč. Nekaj se mu ni zdelo prav. Če ovoha človeka in psa, bo zakrožil z repom in blisnil v goščavo. Peter je urno omočil z jezikom ustnice, jih krepko stisnil in pridržal sapo. Miš, katero je Peter oponašal, prav nič bolj tenko ne začvili. Lisjak se je prihlul. Kakor bi drsal po trebuhu, se je bližal stanu. Peter si skoraj dihati ni upal več. Jasno je razločil muho na koncu puške. Želel je, da bi se lisjak obrnil po strani, obenem pa vedel, da se ne bo. Tvegati bo moral strel od spredaj, ki je rad previsok. Pomeril je za poldrugo šal puško in spremljal z njo lisjaka, ki se je vedno bolj bližal. Resa se je zganil. Peter ni smel nič več čakati. Pritisnil je s kazalcem na sprožilno. Med zapuščene stanove se je razlegel rezek strel. Lisica je javsknila. Pod dimom, ki se je hitro razkajal, je Peter videl, da se je lisica popadla za stegno in se v krogu zavrtela. Napel je še levega petelina. Preden je pa utegnil sprožiti, je planil Resa k vratom. Dvoje misli hkrati se je posvetilo Petru v glavi. da naj se pes izkaže in da je škoda preveč preluknjati kozuh. Sam ni vedel, kdaj je posadil petelina nazaj in odprl duri. Kakor strela je šinil Resa k lisjaku. Za vatel daleč pred njim je obstal in zarenčal. Lisjak mu pa ni mogel niti zob več pokazati. Stegnjen je ležal na snegu in vztrepetal. Resa ga je togotno pograbil za vrat in stresel. Lisjak se ni več

ganil, a Peter mu ni zaupal. Prekanec se rad potuhne. Prišel je lisjaka za koren repa, ga zavijtel okrog sebe in ga treščil z glavo v kopno stran iz zasnežene senožeti štrleče in vrgel.

Peter si je navezal uplenjeno lisico na oprtnik in vrgel žerjavico s pepelom vred na sneg, da bi veter ne zanesel kam iskre in zažgal. Mudilo se mu je domov, da vsaj malo počije. Za jutraj so se bili dogovorili s stricem Tomažem in Čudnikom, da pojdejo v Radovljico prepisovat Lazek nanj. Lisice ni utegnil odreti. Obesil jo je na podstrešino. Naj zmrzne; se je že ob priliki loti.

Čudnik je napregel. Za dne so zvonile sani že skozi Sotesko. Jasno sonce, razlito po obširni zasneženi ravnini med visokimi gorami jih je pozdravilo onstran Bleda. V Radovljici pa niso opravili nič. Kar niso mogli dovedati enemu izmed mlajših uradnikov—slovensko je komaj za silo tolkel—kaj se pravi prodava v zastav. Biskal je po nemško pisanih knjigah, pa se ni spreumel. Zastonj so mu razlagali, da je Tomažev oče Lazek za petdeset let zastavil Čudniku kot varščino za posojilo, od katerega je le-ta s svojim užikom plačeval davke in obresti. Sedaj pa, ko je zastav potekel, pripade nazaj prvotnemu lastniku ali pa njegovim dedičem če vrnejo posojilo, če pa ne, pa zapade posojevalcu. Pravico, sprejeti Lazek spet v last, ima stric Tomaž, ki pa to pravico odstopa svojemu nečaku Petru Hribaju, so skušali dopovedati. Uradnik je pa hotel, da se mora parcela najprej prepisati nazaj na umrlega lastnika, potem na njegovega sina Tomaža in nazadnje šele na vnuka Petra. Bohinjeci so se trojne-mu prepisu in trikratnim stroškom uprli in se rajši odpeljali domov, ne da bi bili kaj opravili. Čudnik se je čudil kako more biti šolan človek tako zabit. Stric Tomaž je sodil, da nalašč naga-ja, Peter se je pa jezil na pritepenec, ki se priklatljo od kdo ve kod in skušajo s svojo nadutostjo prelisičiti domačine in jim prizadejati škodo.

Petru se je mudilo voziti les izpod Zatrepa, dokler ne pomine saninec. Ni strpel. Misel na prepis selišča mu ni dala pokoja. Še ponoči ga je nadlegovala, da ni mogel spati. Pa ga je ujezilo, da je koj po polnoči vstal in se napotil skozi Sotesko. Na Beli je bil zjutraj mimogrede pri mašil. V Radovljici se je z nagajivim uradnikom hudo spoprijel. Tudi to pot bi ne bil nič opravil, da ni poklical na pomoč notarja, pri katerem je tudi zvedel, da sta neustrežljivi uradnik in žandar Kranberger bratranca. Ni se mogel otresti misli, da mu je pri prepisu Lazka prav za prav nagajal le Kranberger.

Še tretjič je Peter tisti teden moral iti v Radovljico in z njim spet stric Tomaž in Čudnik, da so do konca vse uredili. Nazaj grede bi bil najrajši pel, tako je bil vesel lastne zemlje. Les je bil zvožen, pota so prekopnala in namesto pozvanjajočih sani so na njih spet zaropotali vozovi. Peter je nabrusil težko sekuro in tesačo in se z vmemo lotil obrezovanja hlodov. Stric Tomaž mu je hodil pomagat. En sam pri tesaču lesa kaj malo opravi, saj največ samo okrog njega hodi. Skladovnice obrezovanega lesa so vedno višje rasle. Čez dober teden, je računl Peter, bo že lahko začel izravnavati zemljo in kopati za klet. in podstavek. So mu pa orli prekrižali račun.

Na dan štiridesetih mučenecv, sonce je gredo že kar pomladansko, se je Peter razgledoval z roba Tičarice. Tudi v gorah je bilo že dokaj kopnjava. Triglavsko jezero pod njim so bila od snežnice nekam motna. Petra se je lotevala lenivost. Skoraj bi bil zadremal. Predramili so ga žvižgajoči kriki nad dolino Sedmerih jezer. Peter je

iskal z očmi po višavi in kaj kmalu opazil dvojce orlov, ki sta se zaganjala drug v drugega. Za strel je bilo več ko desetkrat predaleč. Mogel je samo opazovati. Skozi daljnogled je videl, kako sta se orla sekala z močnimi kljuni, še bolj pa se obdelovala z ostrimi kremplji. Perje je letelo od njiju in se v kolobarjih spuščalo proti zemlji. Orla sta se zdela lovec oboja enako močna; bil je radoveden, kateri bo zmagal. Peter se je tako zave- roval v boj, da kam drugam se pogledati ni utegnil. Za njegove vrim hrbtom se je v višavi razlegel nov krik. Naglo se je ozrl in videl, da se pelje od trentarske strani še tretji ropar. Pričakovl je, da se bo spustil takoj v boj. Pa se je zmotil. Novi orel— bil je samec — je oboja borilca samo grozeče obletaval in čakal.

Od pretepa jočih se orlov je odletelo dvojce dolgih peres. Preden sta dosegli zemljo, je eden izmed nasprotnikov odnehal. Odpeljal se je v smeri proti Triglavu. Prav njemu sta v levi peruti manjkali drugo in tretje pero; prvo se mu je pa nekam čudno šibilo.

Zmagoslavnemu kriku prej borečega se orla je odgovoril novi. Spočit se je s toliko silo pognal v boj, da je nasprotnika koj prvič odbil za nekaj sečnjev. Niti za trenutek mu ni dal od diha. Zdržema ga je napadal in ga prej, kakor je Peter sodil, napodil čez Komno kdo ve kam.

Zmagovalec se je vrnil. Krožil je visoko v zraku in vabil z zateglimi žvižgi. Iz stene Tičarice se mu je odzvala samica in se dvignila k njemu. Dolgo sta krožila, nazadnje je pa orlica novega druga odpeljala proti Komarči. Srepa in s stinjenimi

stnicami je Peter gledal za njima. Vedel je, da mu bodo orli dali letos še dokaj več opraviti kakor lani. Kakor bi lomki vedeli, da se ne more kaj prida ukvarjati z njimi, ko si postavlja hišo in se ženi. Zamahnil je z roko, zadel puško in oprtnik ter se ob palici podrsal po snegu navzdol. Prav po tihem je upal, da se mu posreči s Komarče kje ustreliti zaljubljeno ovdovelo orlico.

Lansko jesen, ko je ugonobil orla in ko tudi mladiča ni več videl, se je nadejal, da bo še samica odletela. Najbrž se je umaknila najbližji zimi, pa se je vrnila in sedaj privablja klateže z Bog ve katerih tirolskih gora ali pa še od d'je. Dokaj škode bodo naredili lovu, njega pa zamudili marsikateri dan, ko bi ne bilo treba. Pa zdržiati mora, da se ru ne bodo ljudje posmehovali. Frabno Kraubergerju ne sm. privoščiti veselja.

Na vrhu Komarče se je pri- lo, oprezoval in čakal. Slišal je orla še, videl pa ne več. Potegnil je mazel veter in sneg je začel zmrzovati. Spomnil se je ponesrečnega Bitenca, si navezal dereve in se spustil pa surmi stezi proti Ukancu.

Domov je prišel že po temi. Šil je trud, da se mu je komaj še ljubilo kuhati večerjo.

K. Tkalcu tisti večer ni šel v var, čeprav je bil Jeri obljubil. Bó moralo tisti še marsikatero ledeljo tako. Se bo že privadila. (Dalje prihodnjič)

ROKA POSTAVE

Policisti imajo nalogo, da strogo nadzirajo promet in pomagajo zmanjšati število prometnih nesreč. To pomeni, da bo več avtomobilistov kakor pešcev aretiranih radi raznih prekrškov. Prekrščitelje ce- sto samo na križiščih in kjer je prometna luč—ravnavajte se po njej.

Malo znan problem počitnic

Glavni problemi počitnic so čas, denar in seveda zdravje. Prvi problem je čas, ker le premožni ljudje, katerim ni treba delati za eksistenco, si lahko privoščijo počitnice kadarkoli. Samozaposleni ljudje si aranžirajo počitnice ob časih, ko najmanj zamudijo. Uposlenci najrazličnejših ustanov, trgovin, obrti, transportacij in tako dalje, pa so za čas počitnic odvisni od svojih delodajalcev oziroma od uprav ustanov.

Finančna stran je seveda tudi jako važna, ker počitnice pome- nijo izredne izdatke. Vsak ima stanovanje doma, bodisi lastno ali najeto, ki je tekom časa počitnic prazno, ter je treba za prenočišča plačevati drugod. Prehrana na potovanju navadno tudi nekaj več stane kot v doma- čem mestu in ljudje na počitni- cah običajno ne skoparijo. Dalje zahtevajo počitnice številne druge male izdatke, kakršni se doma le redko pojavijo.

Ako je čas za počitnice dolo- čen in ugoden, ako so potrebne finance na razpolago in ako so zdravstvene in družinske raz- mere primerne, se zdi, da ni no- benih zaprek za prijetno in brez- skrbno počitnice. V največ pri- mernih je tako, toda ne v vseh. Mnoge družine pred odhodom na počitnice skrbijo, kdo bo močil nji- hove vrtnice v suhem vremenu, kdo bo skrbel za domačega psa, mačko, kanarčka, papigo itd.

Psa marsikaka počitniška družina vzame s seboj, zlasti, ako potuje z avtomobilom in na- merava prenočevati v motelih ali kabinah. Na splošno se psi hi- tro privadijo tujemu okolju in

svojim gospodarjem ne povzo- čajo preveč neprikl. Vsekakor mnogi lastniki psov pustijo iste v oskrbi sosedov ali v ustano- vah, ki jih začasno vzamejo "na hrano in stanovanje."

Mačke so slabše družabnice na počitnicah; tako pravijo tisti, ki imajo izkušnje s tem. V tujem okolju se mačka težko privadi, postane nezaupna in dostikrat pobegne. Zato je mačke najbolj priporočljivo začasno dati v oskrbo ustanovam, ki se bavijo izključno s takimi "boarderji". Oskrba kanarčkov, papig, doma- čih zajcev in sličnih domačih ži- valj se more včasih poveriti za- nesljivim sosedom, če so voljni tako skrb prevzeti. Sosedje mor- da tudi prevzamejo zalivanje cvetlic in vrtno trate.

Na splošno pa svetujejo eksper- ti dati mačke, kanarčke, papige, zajce in druge morebitne doma- če ali udomačene živalice za čas počitnic v oskrbo prodajalcem takih živali ali pa posebnim usta- novam, ki dajejo "board" takim gostom. V vsakem večjem mestu so take trgovine in ustanove. In- formacije se najlažje dobijo v tako imenovanih "pet stores," to je v trgovinah, ki se bavijo s prodajo ptic in slične drobo- njave.

Povprečni mestni počitnikarji, ki nimajo take "menadžerije," ni- majo takih problemov. Nekaj pa jih je, ki jim take reči delajo skrbi. Svojih pernatih ali kosma- tih ljubljencev ne morejo pustiti doma, da bi od gladi in žeje po- ginili, s seboj na počitnice vzeti jih pa tudi ne morejo. To so ti- ste malo znane predpočitniške skrbi, ki za prizadete počitni- karji včasih niso majhne.

—NEW ERA, glasilo ABZ

Oglašajte v Enakopravnosti

America's Finest Women

have always stood beside her Finest Men!

From '76 to yesterday afternoon, in times of war and times of peace—America's strength has been dependent upon her daughters as well as her sons. And today, if you could glance at the thousands of applications marked "accepted," you could see for yourself: only America's finest young women—physically, mentally and morally—make the grade for an envied career in United States uniforms.

And no wonder such careers are coveted goals! Nearly 500 different kinds of jobs—from medicine to management, from aviation to nursing—are offered to women of character.

You can see why America's finest young women are proud to serve—and why their families and their Uncle Sam are even prouder of them!

BE PROUD OF

the Women in the Service

ARMY ★ NAVY ★ AIR FORCE ★ MARINE CORPS

Contributed as a public service by

ENAKOPRAVNOST